



Järveküla keskuse ruumivisioon. Maastikuarhitektuur ja arhitektuur

Edgar Kaare, TajuRuum OÜ maastikuarhitektid
Kerttu Kõll, Piret Põllendik, Sfäär Planeeringud OÜ maastikuarhitektid

Epp Ainelo, Markus Nimik, Neeme Tiimus, PIN Arhitektid OÜ
Ülle Kadak, Veiko Rakaselg, Kätlin Saar, K-Projekt AS

Küllli Tulvik, Roland Saks, What If OÜ

30. aprill 2025

KONTSEPTSIOON

- Kujundada kvaliteetse elukeskkonnaga kaasaegne Järveküla keskus.



KONTSEPTSIOON

Lähtuda 15 minuti linna ideest.

- Teenuste kättesaadavus/segafunktsioon.
- Linnalik tihedus ja inimõõtmelisus (kuni 3 korrust ja maks. EK).
- Kõnnitav/rattaga sõidetav/ühistransport.

Tagada kvaliteetne linnalik elukeskkond.

- Hea suhtluskeskkond.
- Vaikne.
- Ala läbivad rohevööndid. Haljasalade ühenduvus elamualadega.
- Peatänav eraldatud avalikust pargist.
- Puhke- ja spordivõimaluste rohkus.
- Planeerida kompaktne keskus, kuhu on koondatud mitmekesised avalikud funktsioonid – linnaväljak (nt turuplats), kogukonnakeskus ja muud kogukonna elu toetavad teenused.
- **Kooli ümbrus autovabaks!** Koolilaste ohutuks liikumiseks siduda alatiheda jalg- ja jalgrattateede võrgustikuga ning siduda Kindluse kool rohevööndiga.

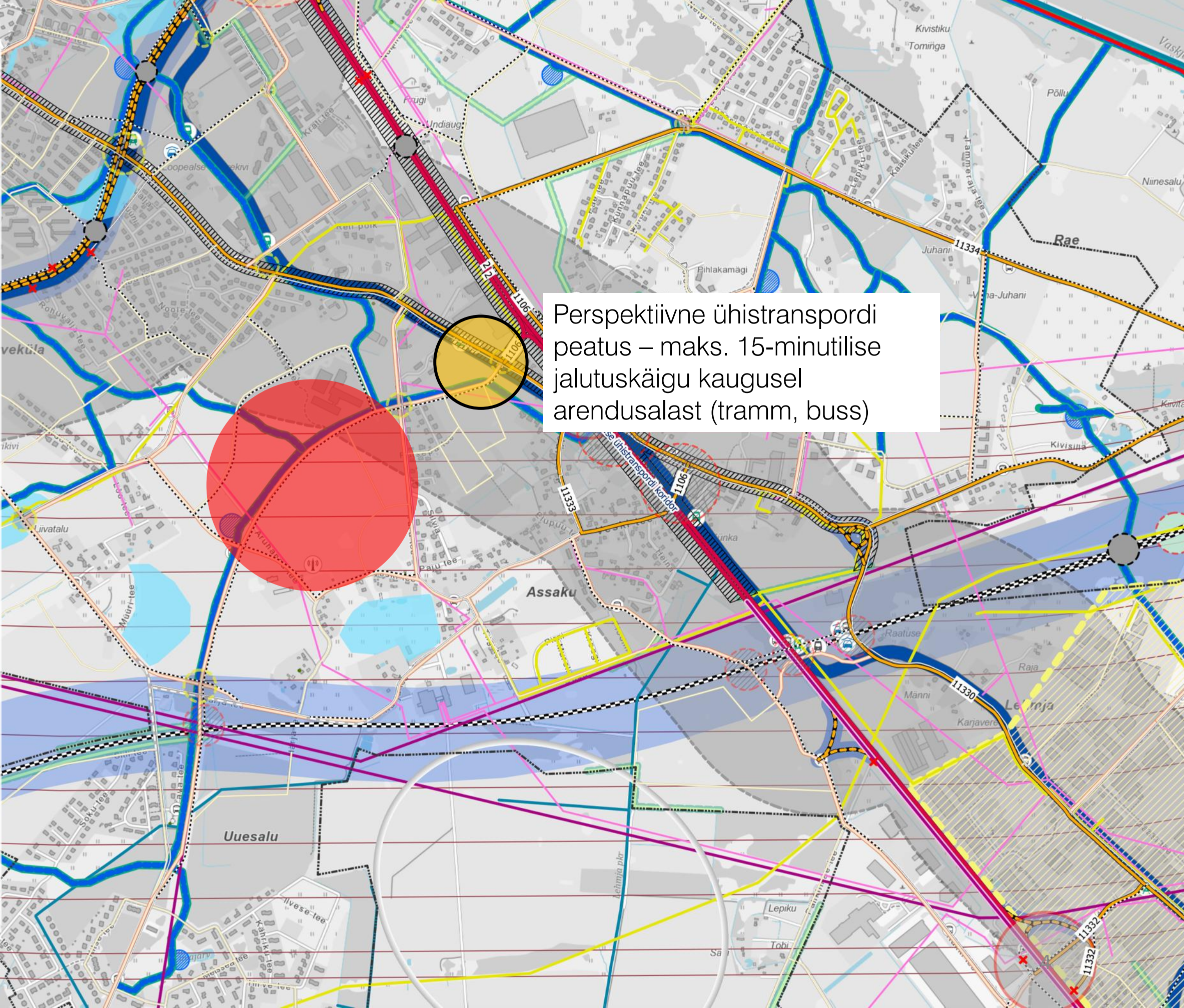
Keskkonnasäästlikkus.

- Mitmekesine ja liigirikas roheline võrgustik.
- Looduspõhised sademeveesüsteemid.
- Minimeerida kõvakatteid.
- Säästev transport.
- Kopeerida maksimaalselt olemasolevat maapinnavormistikku (reljeefi).



TÄNAVAVÕRK

- Peatänav planeerida eelkõige lokaalselt teenindavaks ja meeldiva elukeskkonnaga Roheluse tänavaks. Peatänav kujundada rahustatud autoliiklusega tänavaruumiks (30km/h, haljastatud, looklev ja kitsam sõidutee).
- Rae valla põhjapiirkonna taristukaart tõestab, et ala on ühistranspordiga hästi ühendatud, ning tulevikus paraneb ühenduvus veelgi, mis vähendab sõltuvust autost.
- Hea tänavavõrk tagab mugava ja turvalise ligipääsu arendusala läheduses asuvatele olulistele teenustele – koolile, lasteaiale, kauplustele ja töökohtadele.
- Läbiva autoliikluse kanaliseerimine vaid arendusala läbivale peatänavale ei ole põhjendatud, kuna liikluskoormust saab ka edaspidi hajutada kontaktala olemasolevate ja arendusala läbiva peatänav vahel ning peatänav kujundada kohalikuks peatänavaks.



Perspektiivne ühistranspordi peatus – maks. 15-minutilise jalutuskäigu kaugusel arendusalast (tramm, buss)

TÄNAVAVÕRK

- Lähtuda **15 minuti linna ideest**, tagades elukeskkonna, kus igapäevased teenused ja liikumisvõimalused on kergesti kättesaadavad.
- Kujundada **vaikne, ohutu elukeskkond/tänavaruum**.
- **Eelistada jalgsi ja jalgrattaga liikumist**, arendades välja toimiv ja ühendatud jalgrattateede põhivõrk.
- Kujundada tänavaruumist **hea suhtluskeskkond** (madal müratase, kohtumise ja istumise võimalused).
- Pakkuda osalist tänavaäärset lühiajalist **parkimis- ja peatumisvõimalust**, eelkõige väikeäridesse, ühiskondlikesse hoonetesse ja elamukruntide külastajatele. Arvestada ka rendiautode (nt Bolt Drive) parkimisvajadusega.
- Tagada **bussiühendused** ja hea juurdepääsetavus ühistranspordile.
- Pakkuda mitmerindelist varjestavat **tänavahaljastust**.
- Rakendada looduspõhiseid sademeveelahendusi.



TÄNAVAVÕRK

- Eesmärk 1: Soovitav liiklussagedus tipptunnil <200 sa/h – võrdlus Tartus Tähe tänav kui linnaosa peatänav.
- Eesmärk 1 täienduseks: Selleks tuleb keskuse ala läbivat autoliiklust hajutada.
- Eesmärk 2: Soovitav müratase <40 dB (ei mõjuta vaimset tervist). Projektkiirus <30 km/h.
- Eesmärk 3: Peatänav kohaliku tähtsusega rahustatud liiklusega peatänavaks.

TÄNAVAVÕRK

RAE VALLA LIKUVUSANALÜÜS 2025

Märksõnad:

- Tuginedes liikuvusanalüüsile võiks Rae valla eeskujuks ja sihiks olla **väikelinlik ruum**. See on eriti oluline võimalus uute tänavate planeerimisel aga ka tänase avaliku ruumi muutmisel kvaliteetseks elukeskkonnaks. Muudetud keskkonnaga ruum annaks autojuhile märku, et midagi asustuses muutus, et tegemist ei ole enam maanteega ning käituda tuleb vastavalt.
- **Ruumikvaliteedi parandamine prioriteetsetes asukohtades nagu tihedamalt asustatud, hea teenuste kättesaadavusega ning suurema jalgsi ja rattaga liikumise potentsiaaliga alad.**
- Asumiala struktuur. **Keskusala** peaks olema kogu alalt mugavalt jalgsikäigu ulatuses kättesaadav ja sisaldama endas erinevaid vajalikke funktsioone.
- **Parandada jalgsi liikumise tingimusi olulisematel kooliteekondadel!**
- **Viia autoliiklus koolide ümbruses miinimumini.** See on vajalik ilma autota kooli tulijate kooliteekonna muutmiseks ohutumaks, mugavamaks ja tervislikumaks



Joonis 31. Asustusstruktuur, joonised valglinna parandamise juhendist.

ALLIKAS: RAE VALLA LIKUVUSANALÜÜS 2025: Jalgsi liikumist soodustav kvartalipõhine ja segafunktsionaalsete keskusaladega tänavastruktuur (paremal) on linliku iseloomuga, vältides tupiktänavaid ning võimaldades jalgsi alternatiivseid otseteekondi kogu tänavavõrgus. Autoliikluse võtmes võimaldab struktuur samuti erinevaid teekondi ja vähendab autoliikluse kontsentreerumist kindlatele tänavatele.

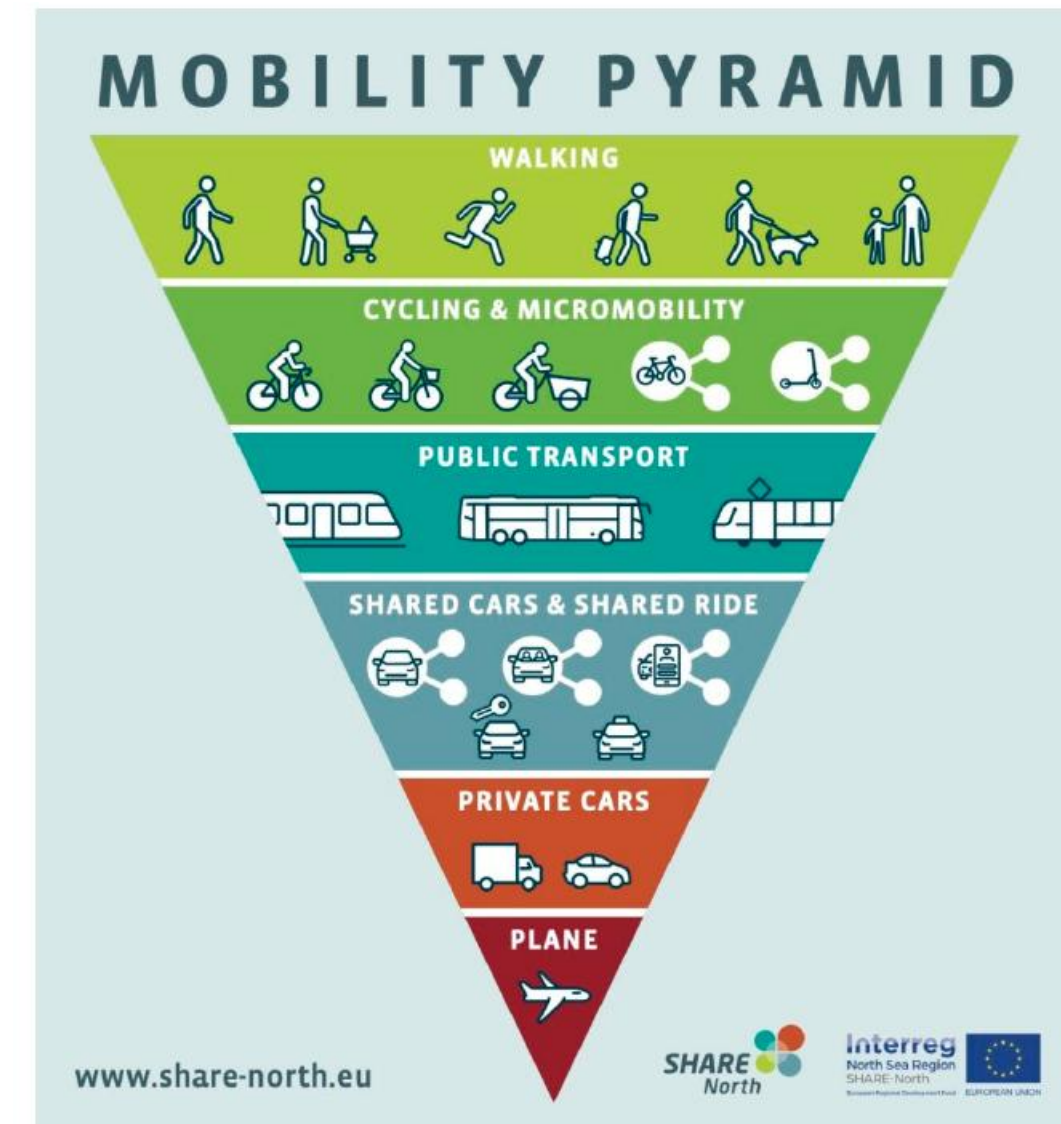
TÄNAVAVÕRK

RAE VALLA LIKUVUSANALÜÜS 2025:

Eesmärgid:

Suurenda linnalähedaste piirkondade ligipääsetavust ja ühendatust, pakkudes kaasavaid, sobivaid ja taskukohaseid alternatiive, sealhulgas:

- 30% kasv säästvate liikumisviiside kasutamises, pakkudes mitmekesist teenuste valikut, eriti ühistransporti, sealhulgas energiatõhusad jagatud ja/või nõudluspõhised liikumisteenused;
- 20% kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine;
- 20% õhukvaliteedi parandamine ja mürataseme langetamine;
- 30% ummikute vähendamine linnas, parandades samal ajal nii reisijate kui ka kaubaveo ligipääsetavust ning reisiaegade ja transpordioperatsioonide usaldusväärsust, prognoositavust ja tõhusust;
- 30% transpordi heitmete mõju vähendamine inimeste tervisele.



Joonis 7. Liikuvuspüramiid

ALLIKAS: RAE VALLA LIKUVUSANALÜÜS 2025

TÄNAVAVÕRK

RAE VALLA LIIKUVUSANALÜÜS 2025

Tegevuskava 2040:

Konkreetsed projektid

- **Kooliteekondade kvaliteedi parandamine.** Laste iseseisva liikumise mõju on suur nii lastele endile tervise ja iseseisvuse näol kui ka vanemate liikumistele. Lisaks võimaldab iseseisev kooliskäimine vähendada kohalike vallaliinide koormatust.
- **Koolide ümbruste muutmine autovabaks.** See projekt on otseselt seotud eelnevaga, sest koolide ümber toimuv tihe liiklus ja manööverdamine töötavad vastu laste iseseisvale kooliskäimisele.
- **Ühistranspordi peatuste ligipääsetavuse parandamine.** Rae vallas ei peaks olema ühtegi ohtliku ja ebamugava ligipääsuga peatust, see mõjutab väga palju ka laste iseseisvat liikumist.

TÄNAVAVÕRK

Kaasaegse linnaliku peatänava planeerimise näide: Tartu Karlova linnaosa peatänava (Tähe tn) eskiis

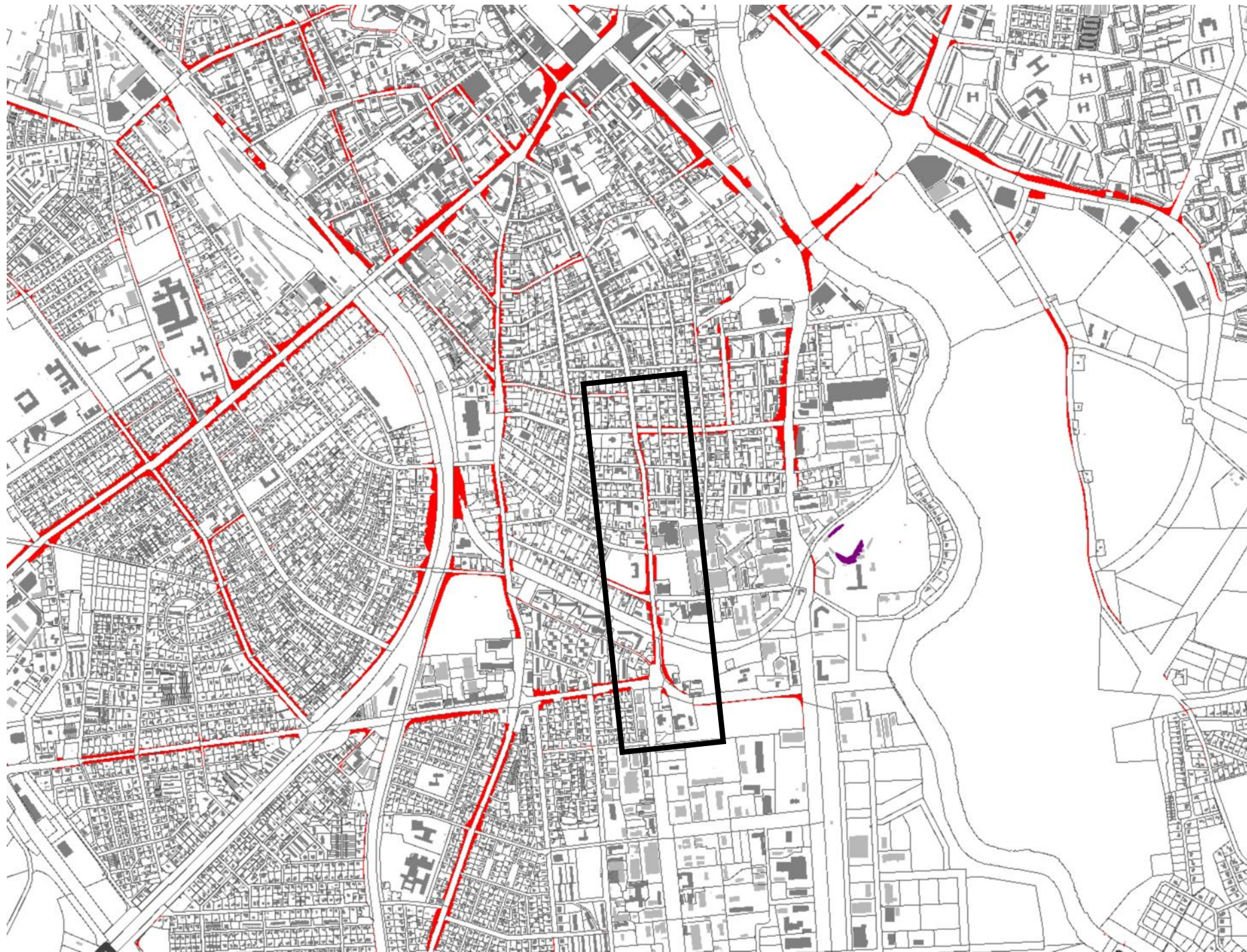
- Eraldatud rattateedega peatänav.
- Sõidutee laius 6m.
- Buss peatub tänava sõiduteel (liiklust rahustav)



TÄNAVAVÕRK

Kui käsitleda peatänavat 7m laiuse jaotusmagistraali ja pika sirgena, siis tekib Tartu Tähe tänav (Karlova linnaosa peatänav) näitel liiklusrütm normtaseme ja liiklusrütmiga seotud oluline ületus, mis on märkimisväärse negatiivse mõjuga.

- Probleemne lõik - päeva-õhtu müra 60-70 dB (A) on Sõbra – Aardla lõik (seal hulgas Forseliuse kool, spordiala ja avalik park). Kiirus >30kmh (kuni 50(60)kmh), liiklusrütm >200 sa/h (kuni 830 sa/h).
- Soovitav müra normtase mitte üle 40 dB.



Kaart 4.1

Tartu linna välisõhu strateegiline mürakaart Võimalikud müra normtaseme ületusega alad*

vastavalt siseriiklikule mürakaardile ning
üldplaneeringu järgsetele maakasutuse kategooriatele

-  võimalik liiklusrütm piirväärtuse ületus
-  võimalik tööstusmüra piirväärtuse ületus

*Alad on määratud strateegilise mürakaardi üldistusastmes ilma
täpsema asukohapõhise analüüsita.

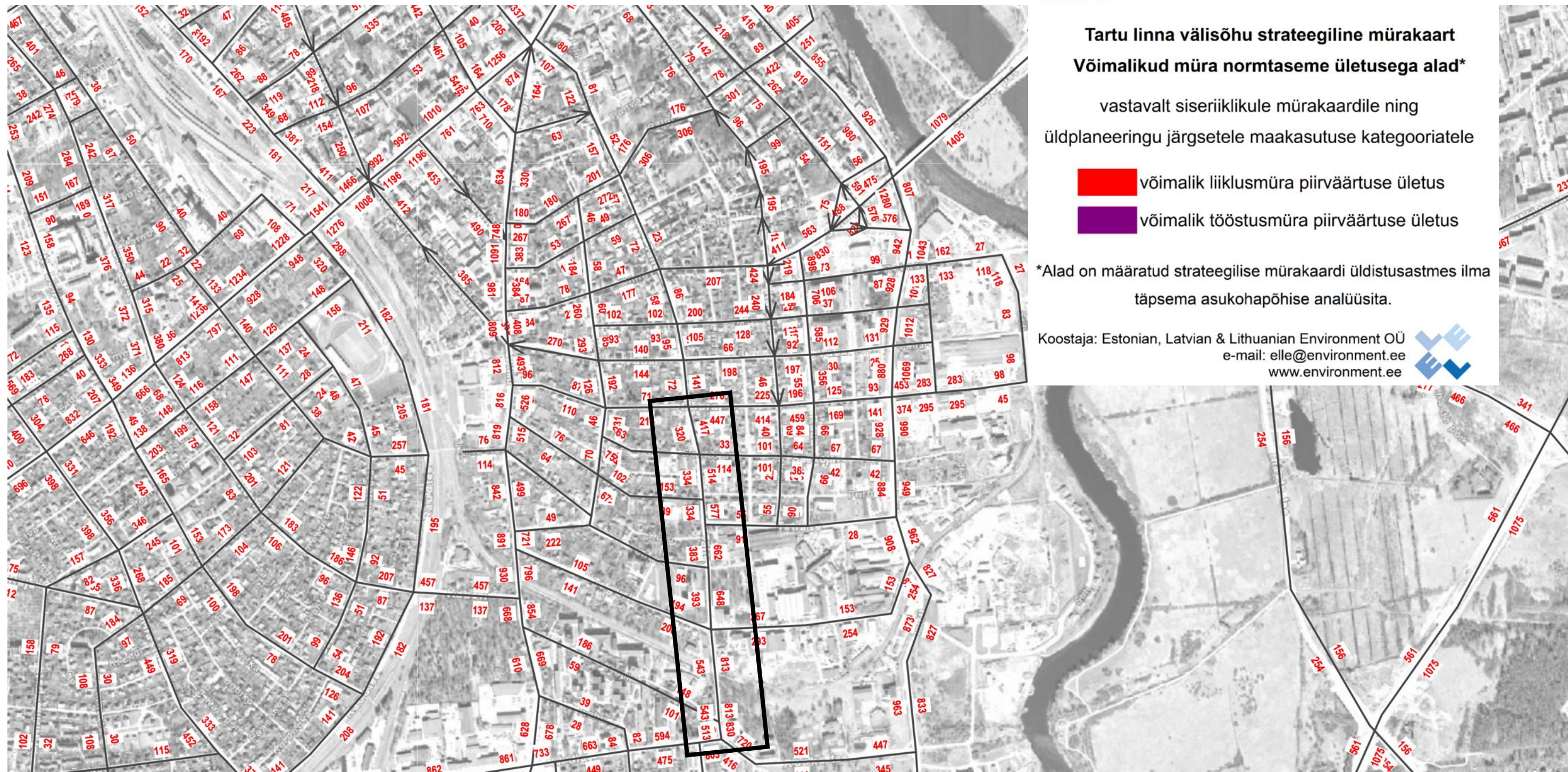
Koostaja: Estonian, Latvian & Lithuanian Environment OÜ
e-mail: elle@environment.ee
www.environment.ee



TÄNAVAVÕRK

Kui käsitleda peatänavat 7m laiuse jaotusmagistraali ja pika sirgena, siis tekib Tartu Tähe tänav (Karlova linnaosa peatänav) näitel liikluse müra normtaseme ja liiklussageduse oluline ületus, mis on märkimisväärse negatiivse mõjuga.

- Probleemne lõik - päeva-õhtu müra 60-70 dB (A) on Sõbra – Aardla lõik (seal hulgas Forseliuse kool, spordiala ja avalik park). Kiirus >30kmh (kuni 50(60)kmh), liiklussagedus >200 sa/h (kuni 830 sa/h).
- Soovitav müra normtase mitte üle 40 dB.



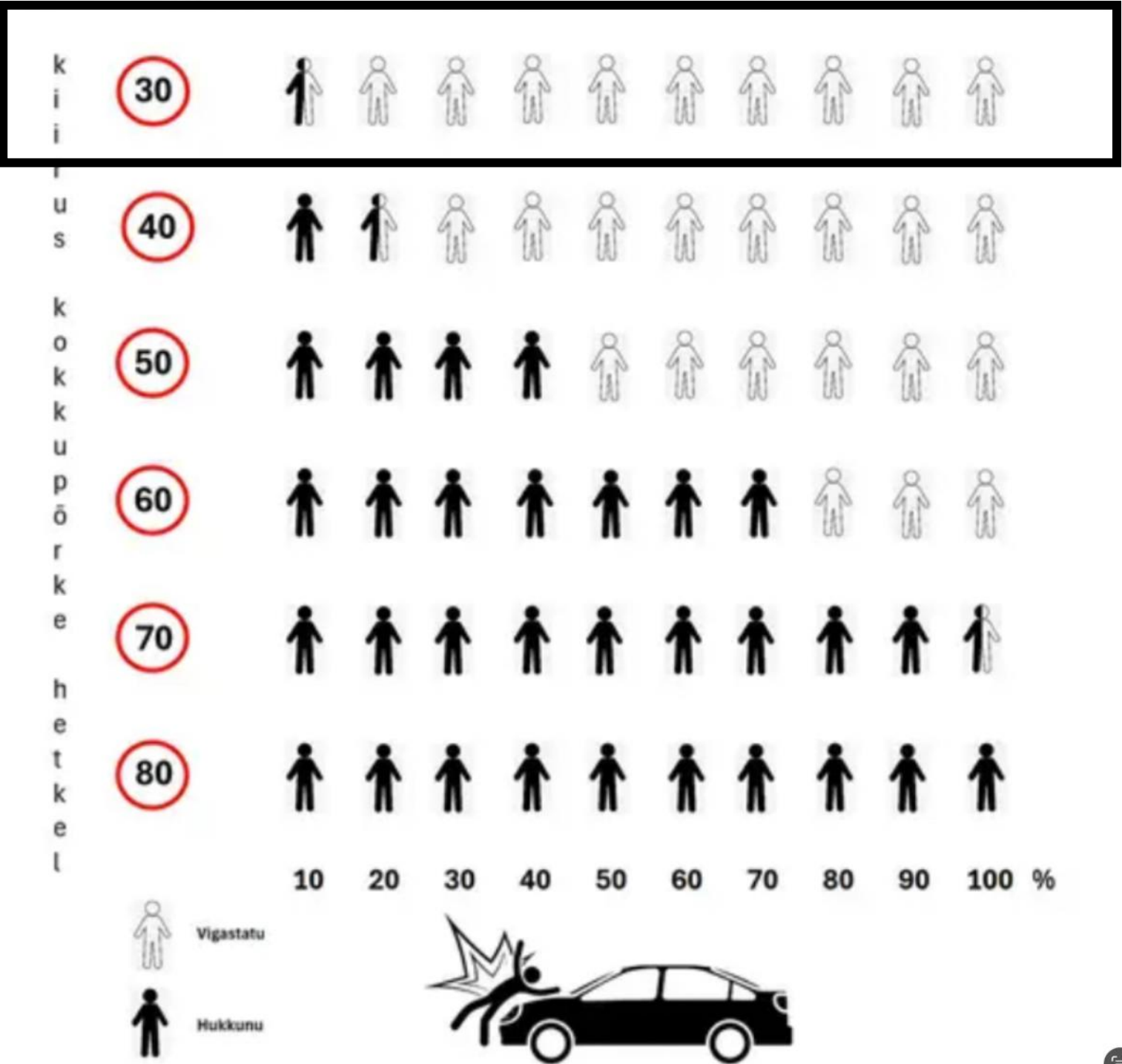
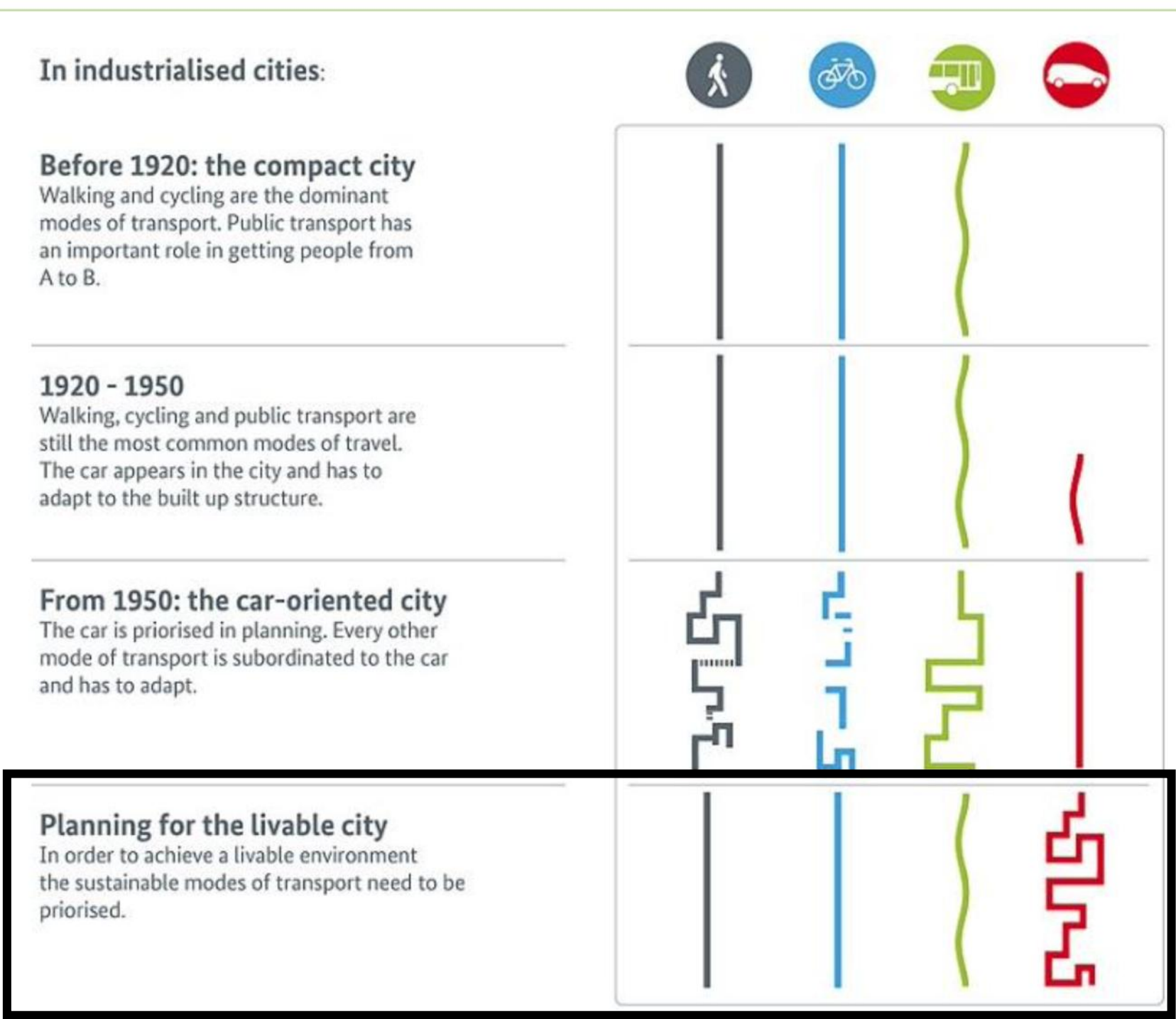
TÄNAVAVÕRK

Eesmärk: Liikumisviiside prioriteetsuse muutus linnatänavate kavandamisel.

1926ÜP3

Tartu jalgsi ja rattaga liikumise võrgustikud

Jalakäija hukkumise tõenäosus autoõnnetuses



Joonis 3. Liikumisviiside tingimuste ja prioriteetsuse muutus seoses autostumise ja transpordipoliitikatega viimase 100 aasta jooksul⁵.

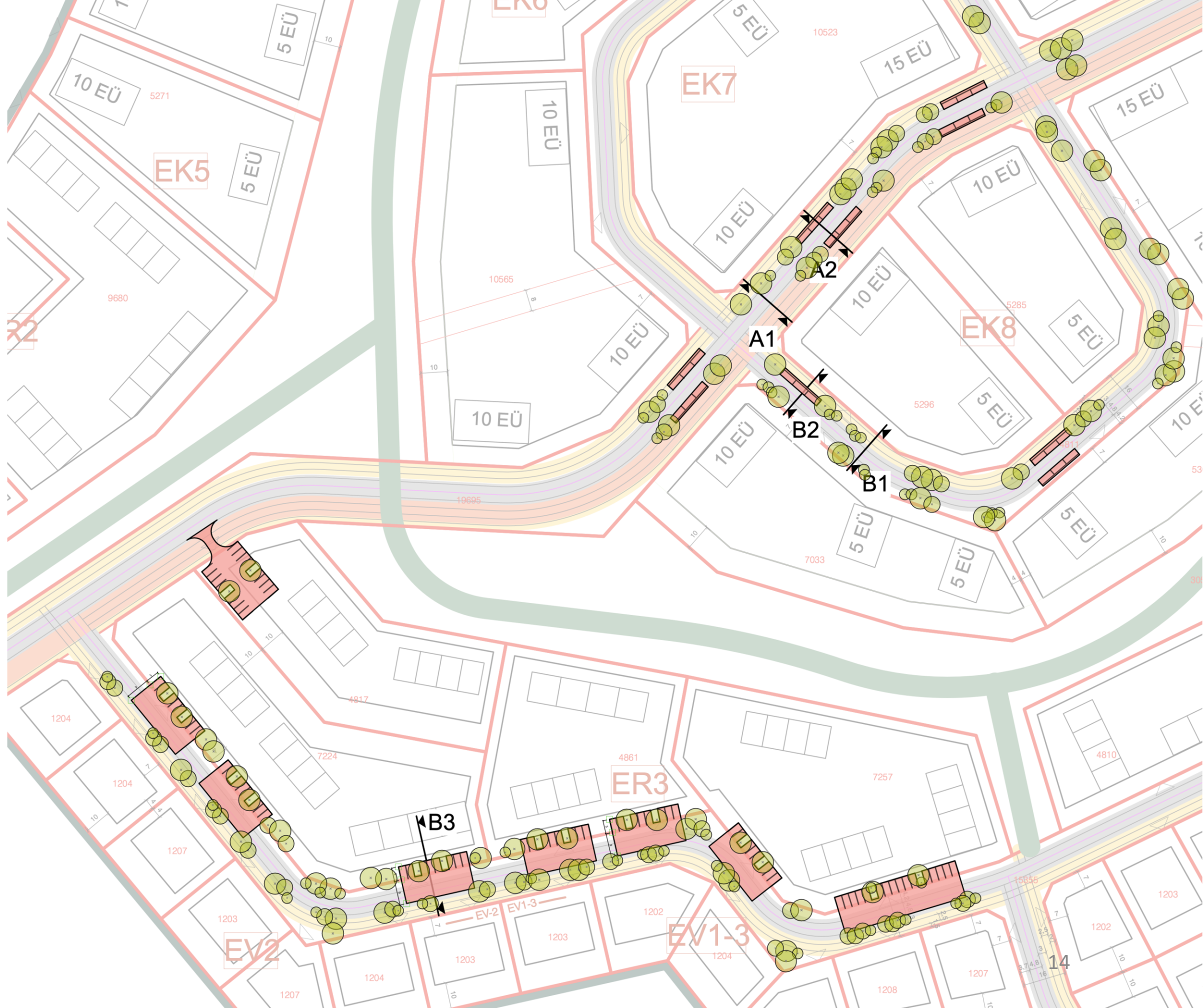
JÄRVEKÜLA ARENDUSE PLANEERITAV TÄNAVAVÕRK

Tänavate tüübid:

A1 ja A2 peatänava näidis.

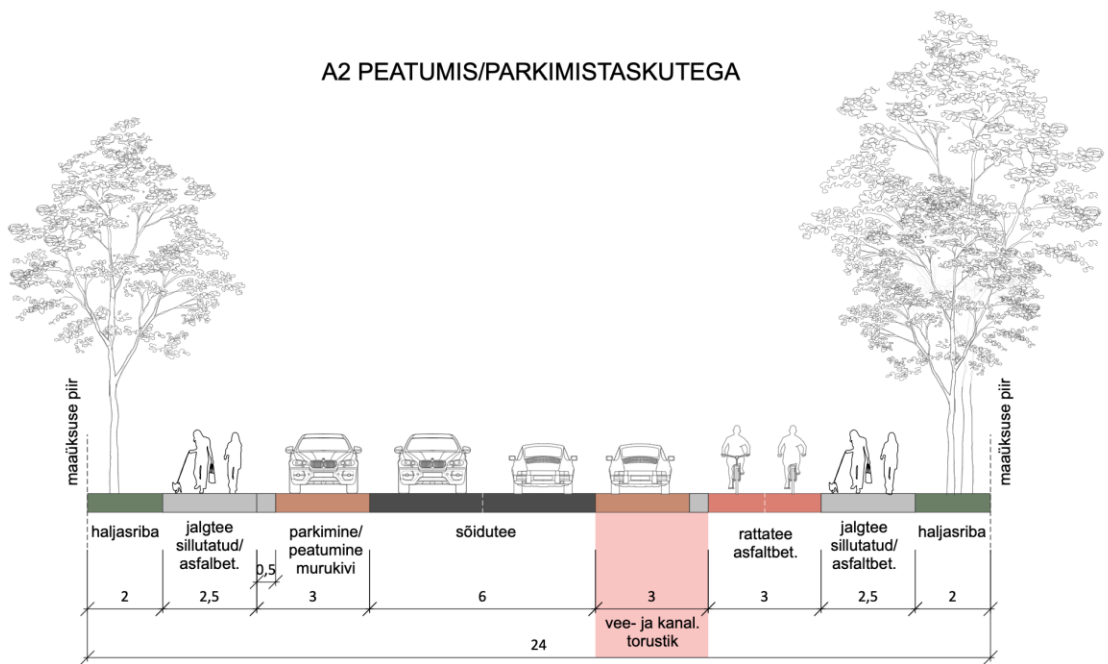
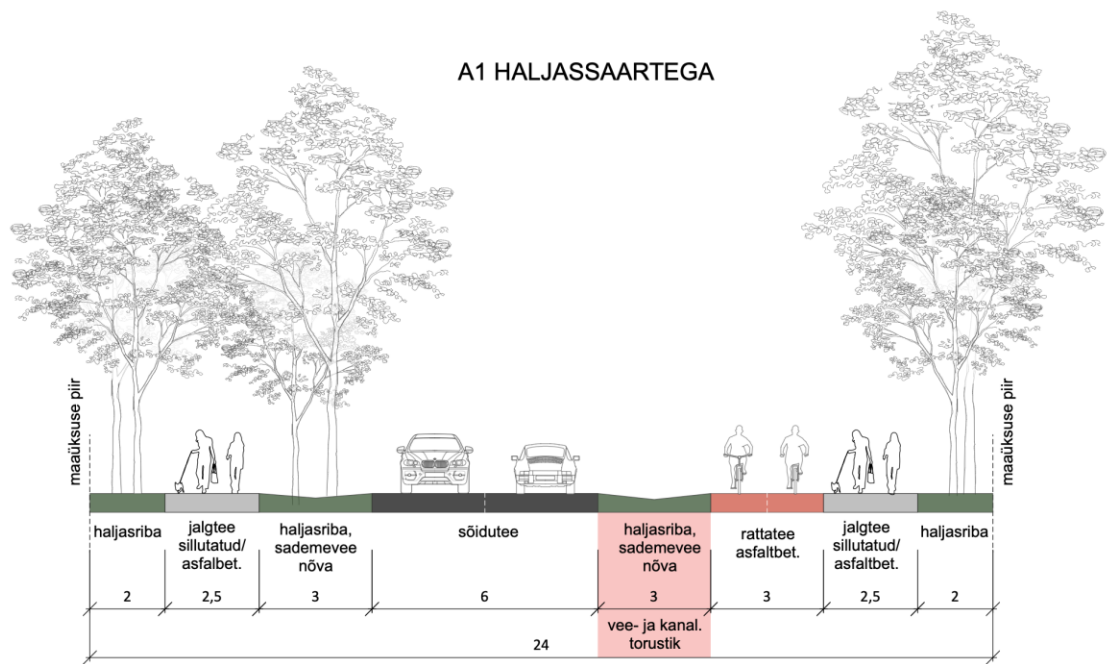
B1, B2, B3 kõrvaltänava näidis.

Vaata ristlõiked järgmisel slaidil.

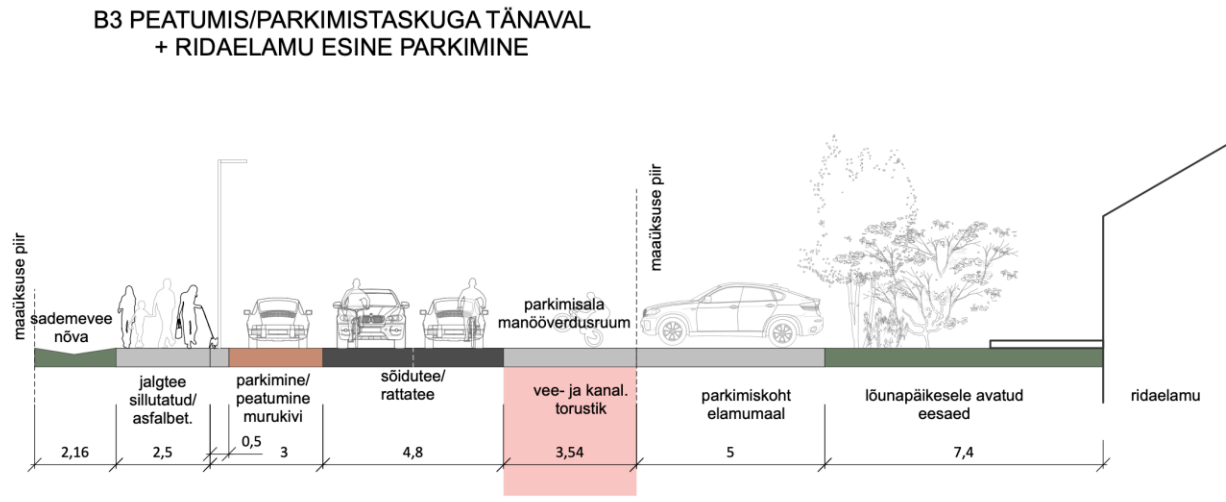
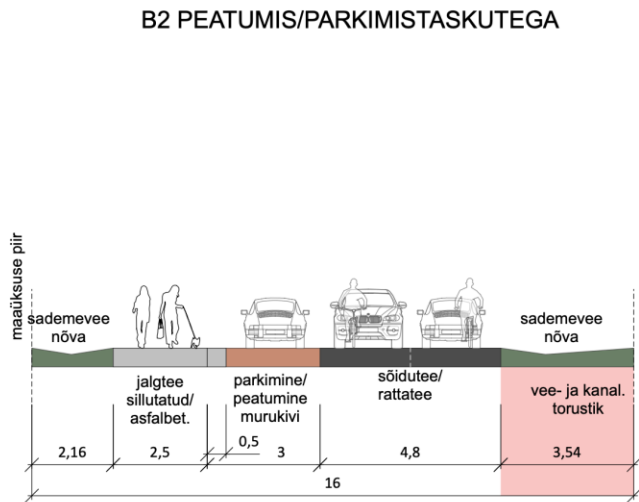
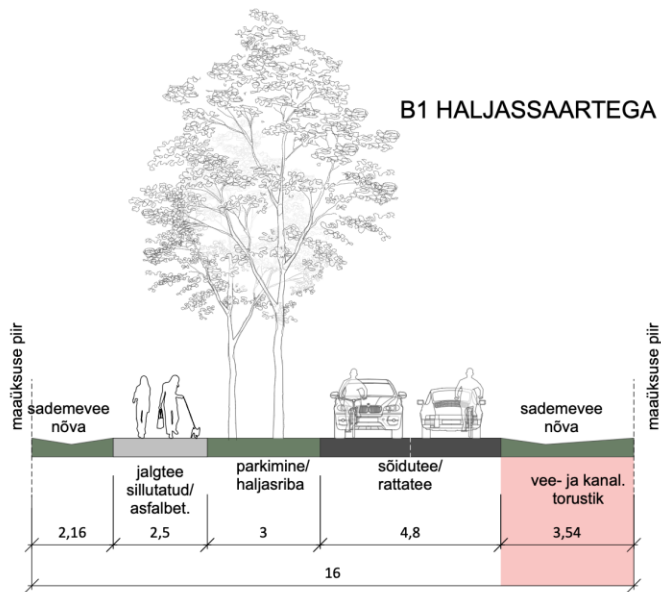


TÄNAVAVÕRK

A ROHELUSE PEATÄNAV
tänavamaa 25m
piirkiirus 30 km/h



B KÕRVALTÄNAV
tänavamaa 20m
piirkiirus 20 km/h



TÄNAVAVÕRK

JALGRATTAVÕRK

- **Peatänav:** rahustatud liiklus (looklev trass, kitsas sõidutee). Rattatee on sõiduteest ja jalgteest eraldatud.
- **Loode–kirde suunaline ühendus läbi keskpargi:** kiire ja ohutu rattatee, mis on muust liiklusest eraldatud (skeemil punase tähistusega).
- **Kõrvaltänavad** on peatänavast kitsama sõiduteega ning madalama autode liiklussagedusega: ratturid liiguvad koos autodega. Sellistel tänavatel kasutatakse rattaliiklusele tähelepanu juhtivaid teekattermarkeeringuid, et tõsta liiklejate teadlikkust ja suurendada ohutust.



TÄNAVAVÕRK

JALGRATTAVÕRK

- Referents: Valga Keskpargi eraldatud rattatee veekogu kaldal.
Foto: Edgar Kaare



TÄNAVAVÕRK

PARKIMINE/PEATUMINE

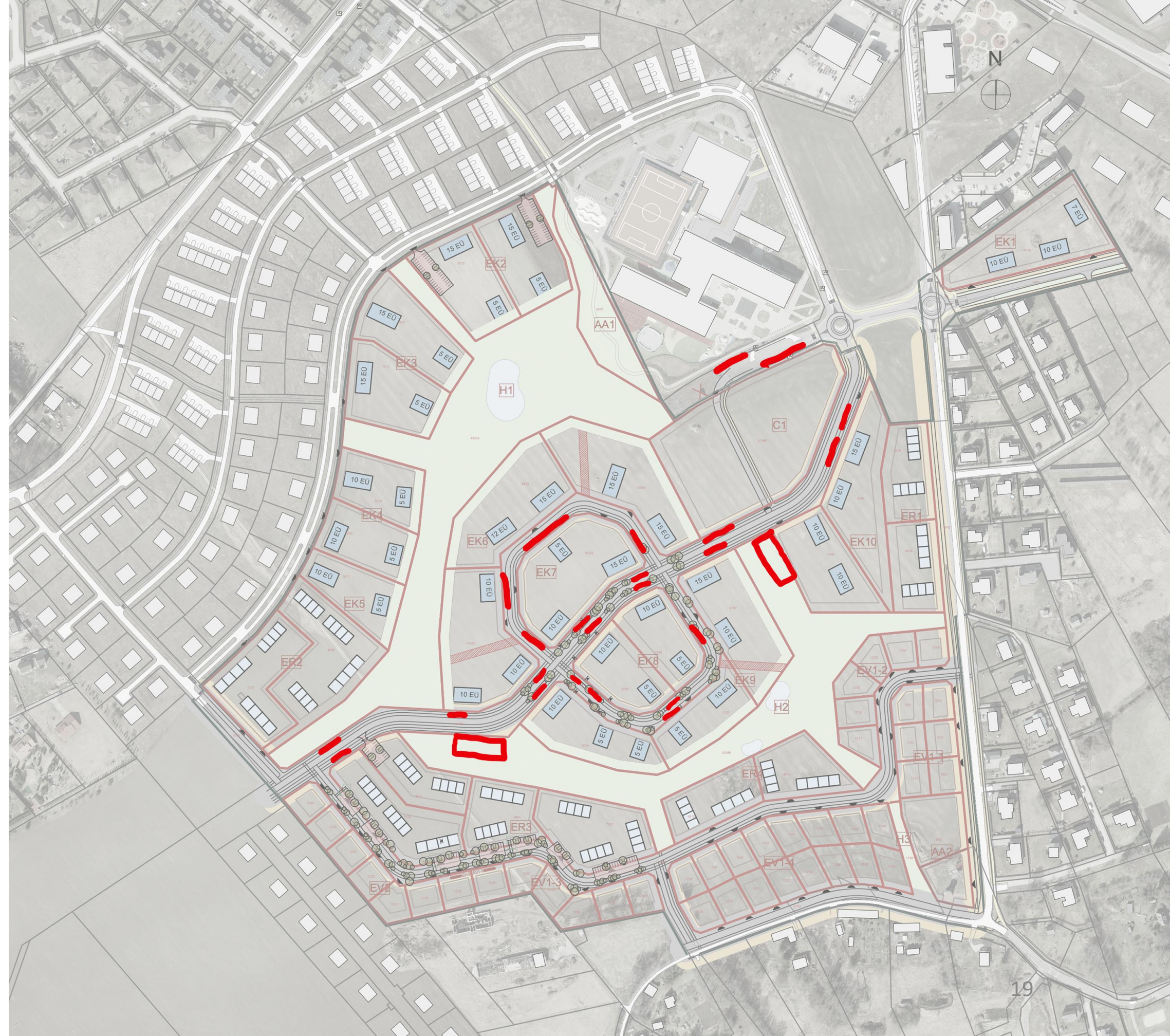
- **Rae valla liikuvusanalüüs 2025:**
Kõrge parkimismäär soodustab autokasutust, muudab füüsiliselt kortermajade ümbrust autokeskseks. Parkimismäärade vähendamine võimaldab neid suundumusi muuta: vähendab autokasutuse atraktiivsust ja leibkondades mitme auto pidamist, võimaldab vähendada mitteimenduvat ja soojasaari tekitavat asfaltpinna ning muuta elamute ümbrust atraktiivsemaks, võimaldab vähendada eluaseme maksumust.



TÄNAVAVÕRK

PARKIMINE/PEATUMINE

- Peatänava ja kõrvaltänavate ääres on konkreetsed lühiajalise parkimise ja peatumise taskud (paralleelpaigutus, plaanil punased kriipsud).
- Peatumis/parkimistaskuid kasutavad külalised, rendiautod (Bolt Drive), taksod, kullerid (aina suurem vajadus!).
- Tänavaruumi ja parkidesse on kavandatud lisaks tõukerataste/(rendi-) rataste parkimise alad (vajadus kasvab).
- Tänaväärsed peatumis-parkimistaskud võimaldavad liiklust täiendaval rahustada.
- Lisaks on näidatud potentsiaalsed parkimisalad parkide paremaks juurdepääsuks parkimisalad (plaanil punased kastid).



TÄNAVAVÕRK

PARKIMINE/PEATUMINE

- Näidisalad parkimisega peatänaval EK8 ja EK7 kvartalite vahel ja kõrvaltänava parkimise näidis ridaelamu alale ER3.



TÄNAVAVÕRK

PARKIMINE/PEATUMINE

- ER3 näidisalale sarnane parkimise lahendus ridaelamu ees koos eesaiaga Harku vallas Foto: Kärt Reedi



TÄNAVAVÕRK

ÜHISTRANSPORT

- Arvestatakse perspektiivse üldplaneeringu kohase autonoomse ühistranspordi peatusega planeeringuala kirdeosas – peatusesse on maks. 15 minuti jalgsi teekond planeeringuala kaugeimast servast, mis on piisav vahemaa (joonisel A tähis).
- Lisaks on bussi peatumise/parkimise võimalus kooli juures ja keskuse maa-ala keskosas (C1) ning peatänaval EK7 ja EK8 vahelises lõigus (joonisel B tähis).
- Ühistranspordina käsitletakse rendiauto/takso kasutamist, mille soodustamiseks on põhjendatud tänavaäärseid peatumise ja lühiajalise parkimise taskud (vt ka eelmine slaid näidisaladega).



TÄNAVAVÕRK

PROJEKTKIIRUS, SÕIDUSUUNAD JA JUURDEPÄÄSUD

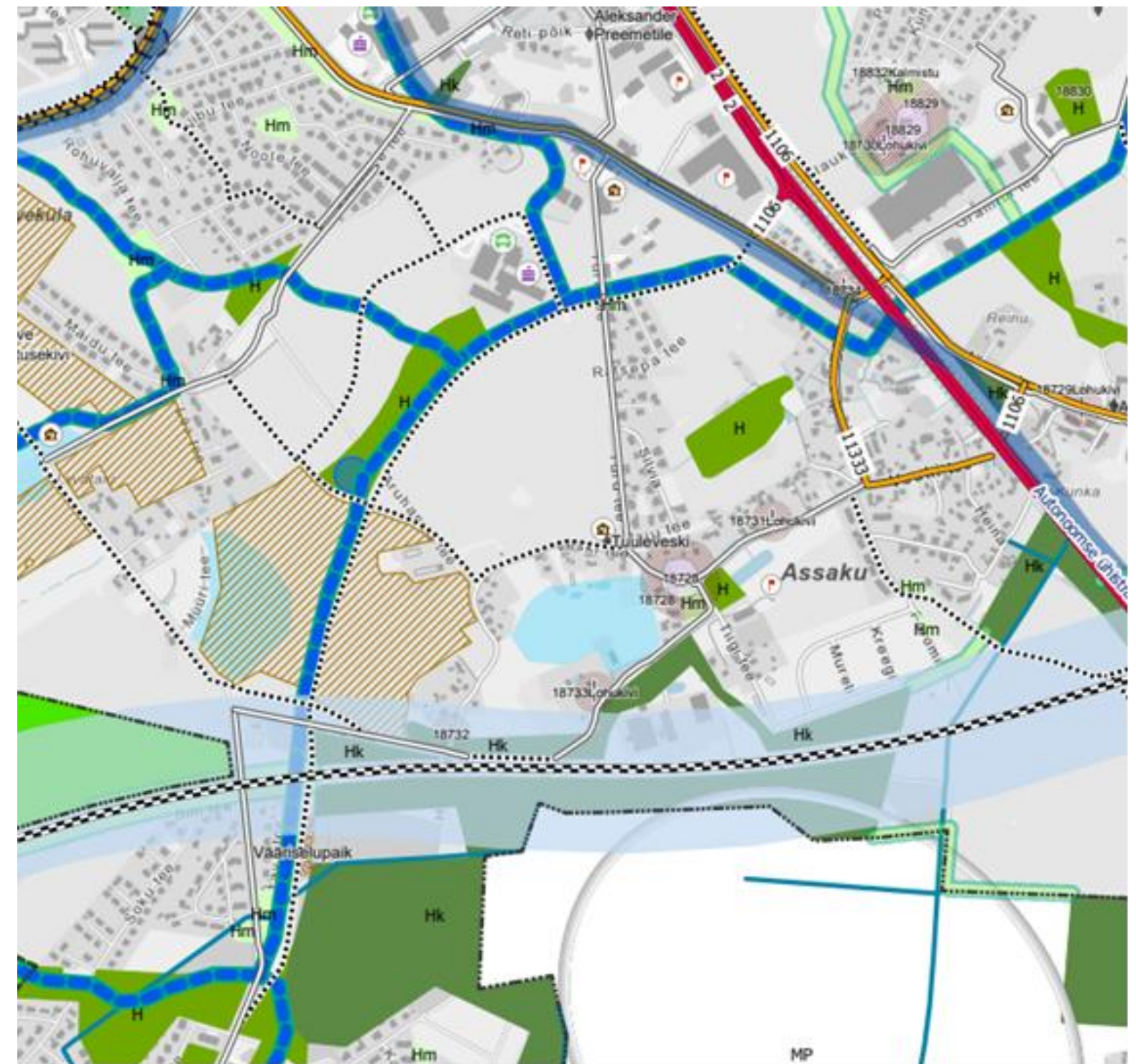
- Läbi keskuse maa-ala (C1) on planeeritud ühesuunaline juurdepääs, mis võimaldab läbisõitu vaid ühistranspordile.
- Ülejäänud tänavad on kaheasuunalised ja välditakse tupiktänavaid.
- Peatänav projektikiirus 30 km/h, kõrvaltänavatel 20 km/h, et toetada ohutut tänavaruumi.
- Hoonestatavate kruntide juurdepääsude orienteeruvad asukohad tähistatud skeemil mustade täppidega.



SININE VÕRGUSTIK

RAE VALLA PÕHJAPIIRKONNA ÜLDPLANEERING:

- Üldplaneeringuga on ette nähtud sini-rohekoridorid. See tähendab, et aktiivse maakasutusega vaheldumisi jäetakse lineaarsed koridorid, mis toimivad ka eelvooluna ning puhveraladena aegadel, kui sademete hulk on suurem. Lahendus pakub valingvihmadest põhjustatud sademevee üleujutuste vältimise ja vähendamise võimalust.
- Elurikkuse suurendamiseks ja kliimamuutustega kohanemiseks soodustada detailplaneeringutes ja ehitusprojektides kinnistustisest kraavide ja tiikide rajamist või olemasolevate säilitamist.
- Sellised koridorid võimaldavad luua ka meeldivaid ühendusteid, jalgsiliikluseks sobivaid lineaarsed liikumissuundi asumite sees ja vahel. Need koridorid järgivad pigem kraavide ja maapinna kõrgusi, kui autoliikluse koridore.
- Koridorid on ühendatud suuremate kõrget rekreatiivset väärtust omavate aladega, kuhu on võimalik rajada täiendavad suuremad perspektiivsed veealad.



LOODUSKESKKOND

-  Sini-rohekoridor või matkarada
-  Väärtuslik põllumajandusmaa
-  Kaitsehaljastuse koridor

-  Planeeritud veealad

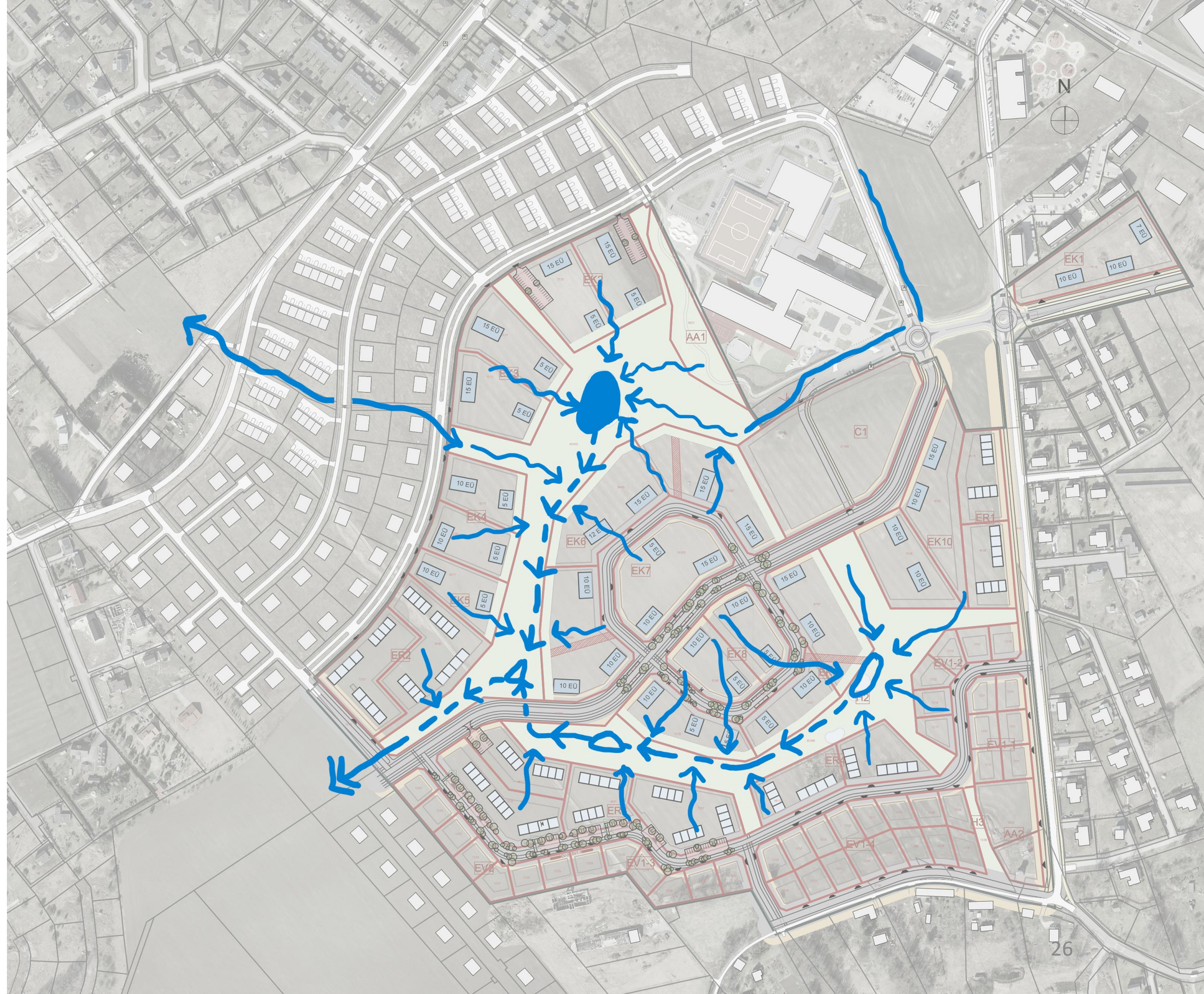
Väljavõte Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringust

- Sademevee maksimaalne looduspõhine kogumine ja lokaalne käitlemine – planeeringulahenduse koostamisel on arvestatud maapinna olemasoleva reljeefi ja loomulike kalletega.
- Avaliku kasutusega rohealad on planeeritud madalamatesse kohtadesse, kuhu saab hoonete katusevee ja maapinnalt koguneva sademevee kokku juhtida.
- Slaidil on esitatud skemaatiline maapinna reljeefi analüüs kõrgusinfoga, mis markeerib madalamate alade ja kõrgemate tsoonide asukohti ning maapinna kaldeid.



SININE VÕRGUSTIK

- Sademevee maksimaalne looduspõhine kogumine ja lokaalne käitlemine – planeeringulahenduse koostamisel on arvestatud maapinna olemasoleva reljeefiga ja loomulike kalletega. Avaliku kasutusega rohealad on planeeritud madalamatesse kohtadesse, kuhu saab hoonete katusevee ja maapinnalt koguneva sademevee kokku juhtida.
- Tagatud on ühenduvus perspektiivsete sinivõrgustiku ühendustega.
- Sinisega joonega on tähistatud sademevee suunamine.
- Keskparki on kavandatud tiik, mille ülevool on suunatud planeeringuala edelaossa paralleelselt peatänavaga sinivõrgustiku jätkuna.



SININE VÕRGUSTIK

SADEMEVEE LOODUSPÕHINE KOGUMINE

- Näide Taanist, Grønningen-Bispeparken
- Looduspõhine ja mitmekülgne pargiala, mis kohaneb aasta- ja ilmastikuoludega ning pakub tegevusi erinevatel perioodidel.
- See roheala on sõltuvalt aastaajast ja ilmastikuoludest muutuva ilmega ehk suurematel vihmaperioodidel koguneb vihmavesi madalamatesse süvenditesse ja lohkudesse, mis suudavad filtreerida ja talletada sademevett.



SININE VÕRGUSTIK

Näide: Säästlikud sademeveelahendused Rae vallas, Kurna külas, Ikea ja Decathloni tagusel alal (OÜ Sfäär Planeeringud 2020).

- Looduslähedase kujundusega kraav ja tiik koos märgala taimestikuga võtavad vastu hoonete katustelt ja parklatest kogutavad sademeveed.
- Lisaks on märgala- ja veetaimestik koduks paljudele liikidele. (Fotod: Kerttu Kõll)



ROHELINE VÕRGUSTIK

ROHELUSE KESKPARK

- Pargiruum on selgelt eraldatud autoliiklusest – peatänav ei läbi ega ristuv aktiivsete pargialadega, tagades rahuliku ja ohutu pargiruumi ning turvalised sõidutee ületused.
- Hea roheline võrgustiku ühenduvus arendusala siseselt ja kontaktalaga - rohesõrmed.
- Lastele turvaline ja tegevusterohke koolitee, mis toetab liikumist ja arengut.
- Keskpargis kogukonna tegevused: väikelava, sportimisvõimalused, puhkevõimalused, lemmikloomasõbralikkus.
- Keskparki kavandatakse tervisering, mis sobib aastaringseks kasutuseks, sh talviseks suusatamiseks.
- Keskparki põhjaküljel tihe mitmerindelne ja liigirikas kõrghaljastus (liikidele, sh linnustik).



ROHELINE VÕRGUSTIK

ROHELUSE KESKPARK

- Roheala puhkefunktsioonide mitmekesistamine.

Näide: Väikelavaga avalik pargiruum Harku vallas. Foto: Kärt Reedi.



ROHELINE VÕRGUSTIK

ROHELUSE KESKPARK

- Roheala
puhkefunktsioonide
mitmekesistamine.

Näide: Looduslähedase
keskkonnaga
lastemängunurk
varjualusega Harku vallas.
Foto: Kärt Reedi.



ROHELINE VÕRGUSTIK

LINEAARPARK

- Rikkalik kõrghaljastus on kavandatud sidusalt jätkama Roheluse keskpargi haljastusstruktuuri, luues visuaalse ja ökoloogilise terviku.
- Tagatud on olulised jalakäija- ja rattaliikluse ühendused, mis toetavad igapäevast liikumist.
- Avalike rohealade haljastamisel tuleb nii puittaimede (puud/põõsad) võrde alustel aladel kui ka avatud rohttaimestikuga aladel tagada vähemalt 1/3 pindalast niidutaimestiku kasutamine ja vastav hooldus - niitmine maksimaalselt 1-2 korda aastas, arvestades sh lindude pesitsusaja ja niidutaimestiku seemnete valmimisega.
- Samasugust lähenemist on soovitatav rakendada ka eramute ja koduaedade haljastuses, et toetada piirkondlikku elurikkust



ROHELINE VÕRGUSTIK

ROHESÕRMED

- Pargialadele täiendavalt on tagatud rohealade sidusus planeeringuala siseselt kui ka naaberaladega nn rohesõrmedena.
- Lisada rikkalikku kõrghaljastust sidusalt parkide kõrghaljastusega, mis on kogu rohelise võrgustiku toimivuse seisukohast oluline.
- Võrgustiku toimivuseks on oluline tagada ka piisav ja sidus tänavahaljastus.



ROHELINE VÕRGUSTIK

KESKUSE C1 ROHEPLATS (skeemil tähistatud punase ringiga)

- Eraldamine autoliiklusest.
- Hea ühenduvus kontaktsete rohealadega.
- Kogukonna tegevused: laada/turu pidamine, kogukonnapäevad (kontaktset keskpargiga), puhkevõimalused, lemmikloomasõbralikkus.
- Roheplats aitab kaasa väikeäride atraktiivsusele.



ROHELINE VÕRGUSTIK

ELAMUALADE ROHELUS

- Elamumaade haljastuse planeerimisel lähtuda Rae valla põhjapiirkonna üldplaneeringu seletuskirjas toodud haljastusnõuetest. Minimaalne haljastuse protsent on toodud üldplaneeringu seletuskirjas ptk 6. Maakasutus- ja ehitustingimused piirkondade lõikes.
- Kortermajadele tuleb projekteerimisel kavandada väikesed jagatud viljapuuaiad, mis lisavad kodusust.



ROHELINE VÕRGUSTIK

LINNAAIANDUS

- Näited korterelamute ümbruse linnaaiandusest



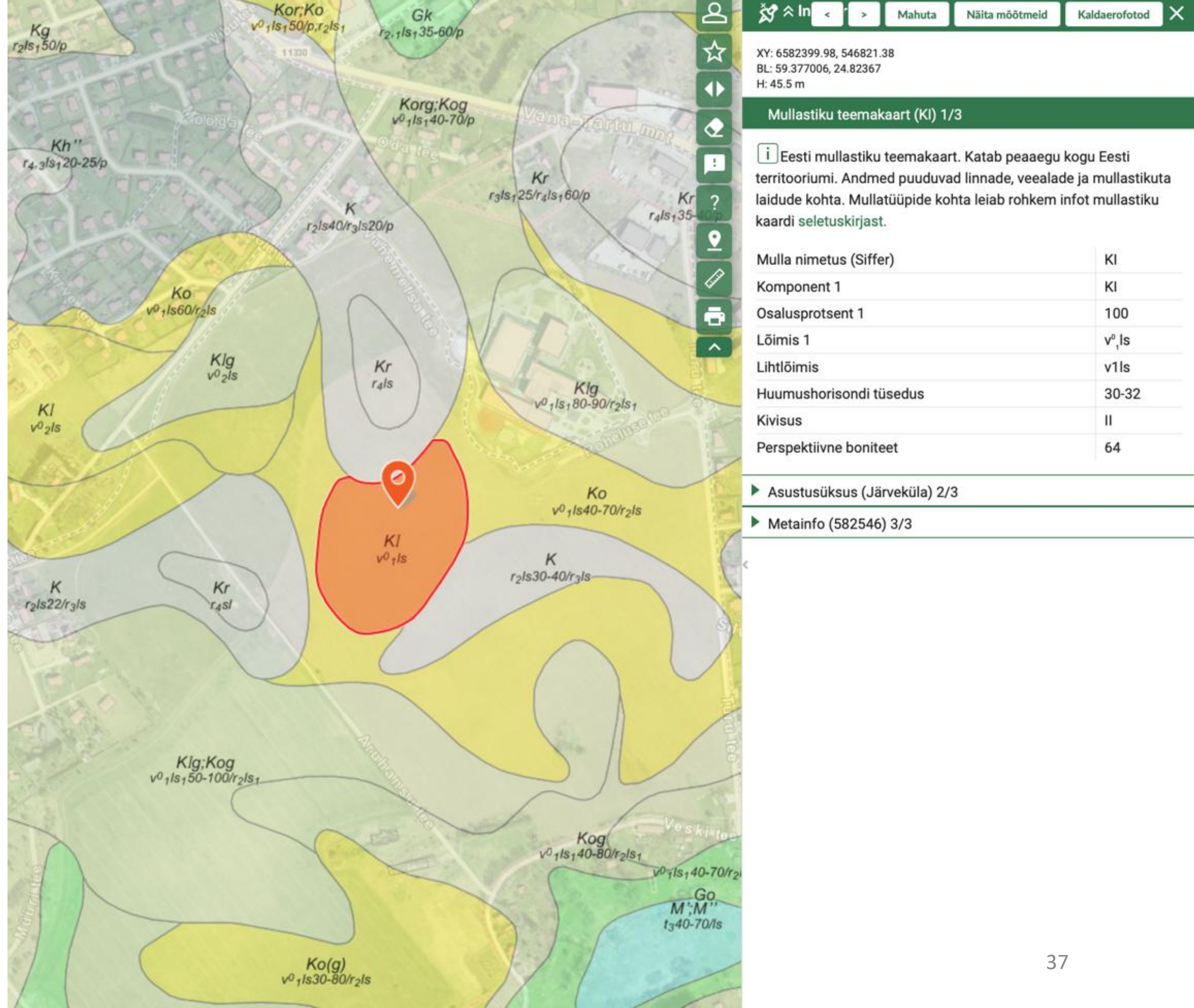
Metropolitan Workshop



Uusi Kuu

LINNAEANDUS

- Arendusala on aianduseks sobiv kõrge boniteediga viljakas pinnas. (väljavõte: Maa- ja Ruumiamet 2025)



ROHELINE VÕRGUSTIK

LINNAAIANDUS

- Linnaaianduse võimalused linearpargis/korterelamute alal + tarbeaiandus eramute aedades.
- **Oluline sotsiaalne väärtus**: nt lapselaps vanaemaga koos peenramaal toimetamas, uute tutvuste tekkimine läbi ühise aiandustegevuse (naaberlapi pidaja laenab naabrilt reha jne). Kohtumispaidad – pingid, varjualused kogukonna koosviibimisteks.
- **Kogukonna kaasamine** – ühised aiatööd, töötoad ja talgud. Aastaringssed tegevused – kevadine istutamine, suvine hooldus, sügisene saagikoristus, talvised töötoad.
- **Tervislik eluviis ja liikumine** – aiatöö soodustab füüsilist aktiivsust ja värskes õhus viibimist.
- Kohalik toidutootmine –toetab toidujulgeolekut.
- Toiduvõrgustike toetamine – kohaliku kooli, restoranide ja toidutootjatega koostöö.
- Oluline **keskkonnahariduslik väärtus**: taimede ja kasvu tundma õppimine, toiduvarustuse ja aineringega tutvumine. Laste loodusharidus, võimalus integreerida lasteaiaga.
- Mitmekesine söödavate viljadega taimestik – eri liiki viljapuud, marjapõõsad, ürdid ja köögiviljad.
- Ökosüsteemi toetav rohevõrgustik – tolmeldajatele ja kasulikele putukatele sobivad taimed.
- Vihmavee kogumine ja säästlikud sademevaalahendused – kastmise ja rohealade hoolduse toetamine.
- Kompostimine ja ringmajandus – ringmajanduse edendamine, orgaaniliste jäätmete vähendamiseks.



AVALIKU/PRIVAATSE VÄLISRUUMI ASTMED

OHTRALT KVALITEETSET AVALIKKU RUUMI!

- Tugeva sotsiaalselt sidusa kogukonna ja hea kodutunde nimel on planeeritud **mitmeastmelise** välisruumiga elukeskkond.
- **Avalik aste:** tagatud on kontaktalaga (sh kooli territoorium ja pargid) sidusalt hea ühenduvusega **avalikult kasutatavad haljasalad ja keskuse selgroog** ning hea suhtluskeskkonnana toimiv **avalik tänavaruum**.
- Kooli integreerimine avaliku pargiruumiga.
- Korterelamute maksimaalne pargifront.
- **Poolavalik aste:** nn rohesõrmed/-ühendused elamualade vahel (sh servituudiga alad).

Rohelise värviga on esitatud valdavalt avalikult kasutatav välisruum (sh poolavalikud elamualade vahelised elamumaale servituudiga jäävad roheühendused).



AVALIKU/PRIVAATSE VÄLISRUUMI ASTMED

Korterelamud (EK):

- Ühel maaüksusel mitme põhihoonega/eluhoonega planeeringulahendus võimaldab luua kaasaegset elukeskkonda ühiskasutuses olevate maa-aladega (ühine parkimine, jäätmete kogumine, väiksem kõvakatte poolne ehitusjalajälg, ühised kogukonna alad jne).
- **Poolprivaatne aste:** korterelamute kinnistutele rühmitamise abil on pakutud igale elamugrupile poolprivaatselt ühiselt kasutatavad kohaliku kogukonna hoovi- ja aiaruumid, sh tarbeaiad, väliköök, lastemängualad jm.
- **Privaatne aste:** täienduseks on tagatud privaatsemalt kasutatavad aiaruumid ja hoovitaskud (sh privaatsed esimese korruse terrassid miniaiaga).
- Joonisel on esitatud näidisala EK2 korterelamu hooviala tsoneering.



HOONESTUSALAD

KORTERMAJADE ALA LINNALIK TUNNETUS

- Hoonete arhitektuur on kaasaegne ja mitmekesine
- Liigendatud hoonemahud ja erinevat tüüpi katusekalded, seejuures viimased korrused on 50% pindalaga
- Rõhk on rohelisel hoonetevahelisel ruumil ja tervikliku elukeskkonna loomisel



HOONESTUSALAD

KORTERMAJADE ALA – “LINNAVILLAD”

- Teistmoodi tüpoloogia - suuremad elupinnad ja vähem kortereid ühes hoones
- Paiknevad keskpargi kõrval



HOONESTUSALAD

PARKIMINE

- Parkimisalad on hoitud võimalikult eraldi hoovialadest, luues turvalisema ja mugavama roheline hoonete ümbruse.
- Parkimiskohad on pikitud rohelusega.



AVALIKU/PRIVAATSE VÄLISRUUMI ASTMED

- Näited kortermajade ala ühisest kogukonnaalast



Foto: Pinterest

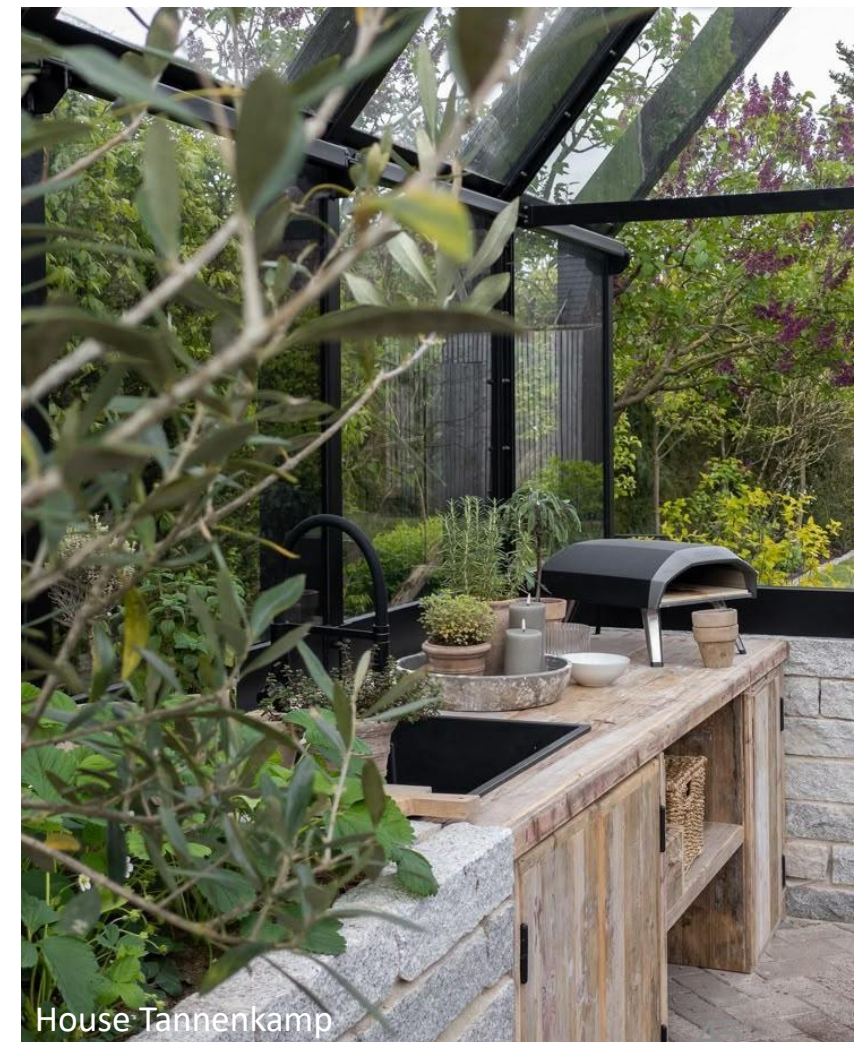
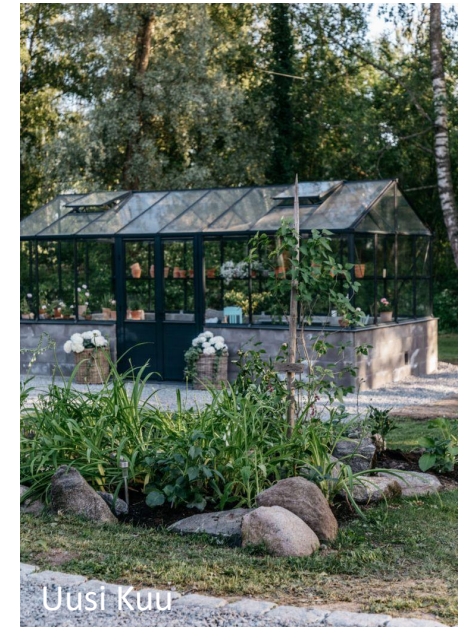


Groundswell Design Group

HOOVIALAD

MÄNGUPLATSID JA PUHKEALAD

- Elamualade keskel tekivad mitme hoone peale poolprivaatsed ühised mängu- ja puhkealad
- Paviljon-väliköögid koosviibimisteks
- Võimalus ühisaedadeks, kasvuhooneteks



HOOVIALAD

MÄNGUPLATSID



De Molfetta Strode



Ricardo Lara Linear Park



TERREMOTO.LA

AVALIKU/PRIVAATSE VÄLISRUUMI ASTMED

Ridaelamukrundid (ER):

- Ühel maaüksusel **mitme põhihoonega/eluhoonega** planeeringu lahendus võimaldab luua kaasaegset elukeskkonda ühiskasutuses olevate maa-aladega (ühine parkimine, minimaalsem kõvakatte poolne ehitusjalajälg, ühised kogukonna alad, jäätmemajandus jne).
- **Poolprivaatne aste:** korterelamute kinnistutele rühmitamise abil on pakutud igale elamugrupile poolprivaatselt ühiselt kasutatavad kohaliku kogukonna **hoovi- ja aiaruumid, sh tarbeaiad, lastemängualad**.
- **privaatne aste:** täienduseks on tagatud privaatselt kasutatavad aiaruumid ja **hoovitaskud** (sh privaatne 1 korruse terrass miniaiaga).
- Joonisel on esitatud näidisala **ER3** ridaelamu hooviala tsoneering (järgm. slaid).



Ühine jäätmekpunkt

"ÜHINE MÄNGUALA VARJULUSKA

UHINK MANGUMA
VARGALVSEGA

RATTANOID

jātmā

~~JAÄTÄED~~

RATTANOID

B3

EV-2 EV1-3

EV1-3

- Joonisel on esitatud näidisala ER ridaelamu hooviala tsoneering.

HOONESTUSALAD

RIDAELAMUTE ALA

- Ridaelamud on nii ühe- kui kahekorruselistena
- Lisaks privaatsele aiale on lisaväärtusena ühine hooviala



AVALIKU/PRIVAATSE VÄLISRUUMI ASTMED

- Näited ridaelamute hoovialadest



KESKUSE ALA (C1) PLANEERING

Kvaliteetse keskuse parimat lahendust leitakse planeeringu arhitektuurikonkurssi kaudu.

Konkursi aluseks on eelnevalt tellija ja vallavalitsusega kooskõlastatud konkursitingimused ja lähteülesanne.

Detailplaneeringuga määratakse esmased üldised arhitektuurinõuded.



Järveküla keskuse ruumivisioon ning Maastikuarhitektuur ja arhitektuur.

Tellija: Property Scout OÜ
30. aprill 2025